

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto dne 23. novembra 1935.

Štev. 121.

Privilegiji ubijajo gospodarsko delavnost

V prvih povojnih letih je še bilo nekako razumljivo, če se je skušala pospeševati gospodarska delavnost v državi z različnimi privilegiji. Čim bolj pa so postajale razmere normalne, tem manj utemeljenosti je bilo za privilegije, ki bi pač smeli biti le začasno sredstvo, nikakor pa ne trajno. V nasprotju z vsemi zdravimi gospodarskimi načeli pa se pri nas privilegiji niso nič omejevali, temveč podeljevali vedno novi in novi, da že skoraj ni gospodarske panoge, v kateri ne bi imelo to ali ono podjetje zaradi svojih privilegijev naravnost gospodujoč položaj.

Tako smo dobili na denarnem trgu kar pet privilegiranih državnih zavodov. Da bi ti koristili javnosti le primeroma toliko, kolikor so s privilegiji prejeli od javnosti, pač ni mogoče reči. Tako so n. pr. naše kmečke kreditne zadruge brez vseh privilegijev stokrat bolje rešile vprašanje kmečkega kredita kakor pa Priv. agrarna banka, ki je posojevala kmetom denar za tako visoke obresti, da v Sloveniji sploh niso prosili za njene kredite. To se pravi z drugimi besedami, da je sicer morala tudi Slovenija plačevati za privilegije Priv. agrarne banke, da pa od njih ni imela nič in zato direktno izgubo.

Kakor bi morala Priv. agr. banka rešiti vprašanje kmečkih kreditov, tako bi morala Drž. hip. banka rešiti vprašanje komunalnih in samoupravnih kreditov. A dejstvo je bilo, da so naše regulativne hranilnice brez vsakih privilegijev bile našim občanom neprimerno krepkejša opora kakor pa Drž. hip. banka.

V času krize so privilegiji drž. denarnih zavodov odločilno vplivali tudi na razvoj našega denarnega trga. Zasebni denarni zavodi so zaradi svoje nezasluzene ilikvidnosti izgubljali klientelo na drž. privilegirane zavode. Vrh tega se je moral še v času največje krize odvajati pupilni denar v drž. privilegirane zavode. Samo mala Slovenija je morala v tem najtežjem času oddati v drž. priv. zavode nad 60 milijonov Din. Ta denar je bil vzel slovenskemu narodnemu gospodarstvu, za teh 60 milijonov je bila oslabljena pri nas gospodarska podjetnost, ker drž. priv. zavodi tega denarja niso v obliki novih kreditov povrnili gospodarstvu. Zopet so se izkazali privilegiji le kot gospodarska škoda.

Nič manj niso bili škodljivi privilegiji, ki so se dajali v industriji. Zasebno podjetje je n. pr. investiralo težke milijone za proizvodnjo tega ali onega predmeta. Komaj je začela ta proizvodnja rentirati, že je dobil državni zavod iz državne blagajne 100% za investicije, da začne proizvodnjo istih predmetov. Vrh tega je dobil še davčno prostost, dobil druge ugodnosti, da je mogel s svojimi privilegiji čisto ubiti konkurenco zasebnega podjetja. V zadnji posledici je tako zasebno podjetje plačevalo davke tudi zato, da si sebi ustvari nadmočnega konkurenta. Vrh tega pa se je napravila še ta napaka, da smo s privilegiji povzročili nadprodukcijo enega izdelka, mesto da bi uporabili privilegije le za to, da ustvarimo proizvodnjo, ki je zasebno podjetništvo ni samo zmoglo.

S privilegiji pa se pri nas ubijata tudi trgovina in obrt. S prosto prevoznino, z davčnimi prostostmi in olajšavami, z brezplačnimi najemninami v državnih poslopih ter še z drugimi privilegiji se je podpiralo nabavljalo zadrugništvo na škodo trgovine. Statistike so sicer dokazovale, da se zaradi teh privilegiranih in gospodarsko prav nič zaslužnih zadrug krči število davkoplačevalcev iz vrst trgovstva, toda tudi to zgovorno opozorilo števil je bilo zaman. Na občnih zborih mnogih nabavljalnih zadrug so se tudi odkrile stvari, ki so jasno dokazovale, da te zadruge privilegijev niso zaslužile, toda vse je bilo bob ob steno. Pri nas so se pač nekateri zagrizli v misel, da spada k pojmu modernosti, če se s pri-

villegiji ubija trgovina. In tako vidimo, da tudi novi načrt združnega zakona daje nabavljalnima zadrugam stare privilegije. Gospodarsko napačno načelo se hoče z naravnost kljubovalno trmoglavostjo izpeljati do konca, pa naj propade zaradi tega tudi gospodarsko ena najpomembnejših panog.

A še ne zadostujejo ti privilegiji in že se dele vedno novi in novi. Izdelovanje aluminija je postalo monopol ene družbe, sedaj dobimo celo monopol za telefonske imenike, trpimo že pod monopolom šolskih zvezkov in šolskih knjig, da o onih uprava, sploh ne govorimo. Če gre tako naprej, kmalu sploh ne bo količjak dobičkanosnega posla, ki ne bi bil s privilegiji zagotovljen tej ali oni skupini, pri čemer pa ne bi bilo izključeno, da bi imela ena skupina tudi več privilegijev.

Od česa pa bodo potem živeli vsi drugi

Naše gospodarstvo in sankcije

Nekaj konstatacij z ankete naših gospodarskih zbornic v Zagrebu

Ker se je o zadnji konferenci gospodarskih zbornic iz vse države zaradi sankcij proti Italiji tudi poročalo v naših listih, čeprav je bila konferenca čisto interna, in ker se ni poročalo o poteku konference popolnoma pravilno, smatramo za potrebno, da navedemo nekaj podrobnosti z ankete.

V svojem otvoritvenem govoru je komisar zagrebske zbornice Mladen Uzorinac naglasil, da so vsi naši gospodarski krogi zelo v skrbeh zaradi posledic, ki morejo nastati, ko stopijo v naši državi v veljavo tudi sankcije št. 3 in 4. Nato je poročal delegat trgovinskega ministra svetnik Obradović, ki je med drugim navedel te podrobnosti o izvajanju sankcij. Sankcije proti Italiji se bodo izvajale, ker je Italija proglašena kot napadalec. V ponedeljek, dne 18. t. m. morajo sankcije stopiti v veljavo. Prepovedan bo ves uvoz iz Italije, izvoz v Italijo pa le deloma. Transitno blago ni prepovedano. Se nadalje ostane svoboden izvoz blaga v Italijo z izjemo vprežne živine, železnih rud, niklja, aluminija, boksita in nekaterih železnih zlitin. Se naprej se bo moglo izvažati tudi blago (n. pr. les), toda zaradi odpovedi kliringa samo proti gotovini. Ni pa še prepovedan v Italijo izvoz petroleja, premoga, koks, jekla in predelane železa, ki so za vojno mnogo bolj važni, kakor pa prepovedani predmeti. Prepoved izvoza teh predmetov je odložena na kasneje. Naša država bo od izvajanja sankcij trpela gospodarsko škodo, a kot članica Zveze narodov mora izpolnjevati dolžnosti, ki jih ji nalaga pakt o Zvezi narodov. Poleg tega ima naša država tudi politični interes, da se z mednarodnimi sankcijami nastopi proti vsakomur, ki bi kršil mir. V Zenevi pa se je priznala potreba, da se naši državi najdejo nadomestni trgi za izgubljeni italijanski trg. Zato je odpotoval zastopnik trgovinskega ministrstva načelnik Pilja v London, da se pogaja z angleško vlado, da bi se nam odprl angleški trg. Iz Londona bo odpotoval v istem namenu v Pariz in Madrid. Da pa izve vse želje gospodarskih krogov, je sklical trgovinski minister za 23. november v Beograd posebno konferenco gospodarskih zastopnikov, ki naj razpravlja o gospodarskih posledicah sankcij.

Nato je povzel besedo

gen. tajnik Ivan Mohorič,

ki je med drugim dejal:

Pri presoji gospodarskih sankcij proti Italiji se postavlja dvojno vprašanje. Prvo vprašanje se tiče kolektivnega jamstva varnosti po paktu Zveze narodov in v tej mednarodni manifestaciji se izraža volja za mir. Drugo vprašanje pa tvorijo dvostranski dogovori z Italijo, katerih veljava je morda danes že postala dvomljiva.

ljudje, če bo vse pridržano le nekaterim privilegiranim ljudem in skupinam? Kje pa se bodo potem našli davkoplačevalci, če pa bodo vsi dobičkanosni posli prihranjeni onim, ki bodo uživali davčne prostosti?

Poleg teh čisto očitnih privilegijev pa je še cela vrsta prikritih in s temi privilegiji uničujemo svoje gospodarstvo, ker je vsak privilegij bariera, ki ovira prost razvoj gospodarskega življenja. Mesto da bi uporabili privilegije za napredek gospodarstva, da bi z njimi ustvarili stvari, za katere je zasebno gospodarstvo preslabotno, jih uporabljamo v to, da jemljemo zasebnemu gospodarstvu še one posle, ki jih ono z lahkoto zmaguje.

Na krivo pot smo zalezli s privilegiji in na tej krivi poti vztrajamo. Samo zakaj se potem čudimo, če ni napredka, zakaj tarnamo, če nas ubijajo ovire, ki si jih postavljamo sami?

Kar se tiče ženevskega pakta, ga pojmujem kot moralno obveznost civiliziranih narodov, da manifestirajo v vprašanju ohranitve miru svojo solidarnost. Vendar pa treba pripomniti, da se opaža, da bogati narodi nikakor ne hite tako s sankcijami ko drugi narodi. Od sankcij nas one glede dobave orožja ne zanimajo. Zanimajo pa nas že finančne sankcije, ker bi se mogle smatrati naše terjatve proti Italiji kot nekaj kredit, ki smo ga dali Italiji. Te naše terjatve znašajo po uradnih podatkih okoli 170 milijonov dinarjev, verjetno pa je, da so že dvakrat tako visoke. Verjetno je, da Italija ne bo mirno gledala, kako se podirajo dvostranske pogodbe. Samo fikcija je, da je naš izvoz lesa v Italijo svoboden, kakor da ne bi mogla Italija dobiti lesa tudi od drugod. Kakor sem informiran, Italija sicer javno ne bo proglašala bojkota proti posameznim državam, zato pa bo fašistična stranka poskrbela, da bo dosegel zasebno izvajani bojkot prav iste uspehe.

Kakšen je sedaj položaj? V kliringu je naših terjatev za približno 250 milijonov dinarjev, od katerih odpada na dravsko banovino od 60 do 70 milijonov. Bojim se, da je bil klirinški dogovor odpovedan prehitro. Zlasti pa je nevarnost, da bomo trpeli, ker ni blok držav, ki izvajajo sankcije, popoln. A tudi uspeh sankcij samih more zaradi tega trpeti. Trgovina z Anglijo se bo le težko razvijala, ker nimamo blaga za angleški trg. Bil bi skrajni čas, da bi izpremenili sistem naše zunanje trgovine in da bi za glavne proizvode, ki bi mogli biti predmet kompenzacij, uvedli kontingente.

Naše gospodarstvo je bilo v trgovini z Italijo udeleženo z nad 500 milijoni Din in zato bi se morale dobro preudariti vse posledice odpovedi kliringa. Ko bo kliring odpovedan, bo imela Italija malo volje, da se pogaja o ureditvi naših terjatev. Je pač več možnosti, da to vprašanje vendarle ugodno uredimo. Toda najprej bi si morali zagotoviti izplačilo že plačanih vplačil, nato pa urediti vprašanje onih terjatev, ki so nastale po 15. t. m. Zagotoviti pa je treba tudi pomoč našim izvoznikom, ker brez tega bo zastala čez zimo vsa naša lesna proizvodnja. To bi pomenilo zopet nezaposlenost velikega števila delavcev.

V debati se je velik del delegatov popolnoma priključil izvajanjem gen. tajnika Mohoriča, tako tajnik Zveze lesnih industrijcev za Savsko banovino Mautner, za sarajevsko zbornico dr. Despić, zlasti popolnoma predsednik Zveze združenj v Zagrebu g. Prpić in drugi. Ko so govorili drugi delegati in je dal še nekatera poudarila g. Obradović, je bila konferenca zaključena in sklenjeno, da se na konferenci v Beogradu, ki bo 25. t. m., razpravlja tudi o novem trgovinskem zakonu.

Ker je vlada pravočasno pomagala

Češkoslovaške hranilnice so krizo dobro prebolele in število vlagateljev je naraslo, kakor dokazujejo podatki statističnega urada.

Leta 1929 je bilo v 368 hranilnicah 382 milijona hranilnih knjižic s skupno 16,58 milijard Kč vlog, koncem leta 1934 pa je bilo 4,21 milijona hranilnih knjižic z 18,45 milijard Kč vlog; od teh je odpadlo 11,6 milijarde na češke, 5,1 milijarde na nemške, 0,37 milijarde na slovaške in 0,04 milijarde na mešane hranilnice.

Se v večji meri ko pri nas je svetovna kriza pritisnila na Češkoslovaškem denarne zavode in mnogi njih so imeli tudi več sto milijonske izgube. Toda češkoslovaška vlada je pravočasno priskočila vsem denarnim zavodom na pomoč in jim dala potreben denar, da so mogli vzdržati run vlagateljev. S tem pa je bila kriza zaupanja premagana in danes imajo češkoslovaški denarni zavodi za dve milijardi Kč več vlog kakor pa pred izbruhom krize.

Tudi pri nas bi se mogla kriza premagati na isti način, če bi seveda naša vlada pomagala denarnim zavodom. Toda te pomoči ni in ni bilo, Narodna banka pa je celo denarnim zavodom omejila kredite. In tako se je zgodilo, da je zaradi par sto milijonov Din zastalo vse poslovanje denarnih zavodov in da je kriza zaupanja pri nas še danes tako močna kakor je bila.

Skoraj mora človek dobiti vtis, da se našim denarnim zavodom njih poslovanje ustavi.

Posledice tega zastoja pa čuti vse prebivalstvo. Kljub temu pa se nič ne stori za oživiljenje denarnega trga.

Rumunske skrbi zaradi izvoza petroleja

Med najboljšimi odjemalci rumunskega petroleja je bila Italija. Zlasti v letošnjem letu se je povečal izvoz rumunskega petroleja v Italijo in dosegel že v prvem polletju višino 411.000 ton, to je več ko 10% vsega rumunskega petrolejskega izvoza, v drugi polovici leta se je izvoz še povečal, in to po cenah, ki so presegle svetovno pariteto tudi za 20%. Če bi se izvoz petroleja nadaljeval vse leto v dosednji višini, bi izvozila Rumunija skoraj tretjino vsega svojega petroleja v Italijo. Če bi sedaj Rumunija nakrat ustavila izvoz petroleja v Italijo, potem bi padle tudi cene in petrolejska industrija bi bila tako dvakratno zadeta. Na drugi strani pa so italijanski dolgovi za petrolej narasli že na več ko 100 milijonov lir, kar seveda bistveno otežuje izvoz petroleja v Italijo. Zaradi sankcij je Rumunija ukinila z 18. novembrom klirinški promet z Italijo in v bodoče bo Rumunija izvažala petrolej v Italijo le proti svobodnim devizam, če jih bo seveda mogla od Italije tudi dobiti.

»Neposredni davki«

Številki 120 »Trgovskega lista« z dne 21. t. m. je bil priložen kratek pregled knjige »Neposredni davki« z vabilom na naročbo. Na knjigo, ki jo je priredil znani strokovnjak in davčnih zadevah, načelnik Sušec Štefan, opozarjamo vse trgovske, industrijske in obrtne kroge, denarne zavode, zadruge itd. kakor vobče vse davkoplačevalce in jo prav toplo priporočamo. Knjigo je napisala tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23, kjer se tudi naroča. Cena Din 160.— (s poštnino Din 5.— več) je glede na obseg knjige, ki prinaša na 552 + XVI straneh vso obsežno snov o neposrednih davkih z zakonom, z vsemi pravilniki in obširnimi komentarjem in glede na okusno vezavo ter lep, čist tisk na brezlesnem papirju, razmeroma prav nizka in je zato pričakovati, da bodo zainteresenti posegali po njej z vsem onim zanimanjem, ki ga v polni meri zasluži.

Potrebna je revizija taksnega zakona

Poročilo zbor. svetnika Jakoba Zadravca na zadnji plenarni seji Zbornice

Gradivo za revizijo taksnega zakona je Zbornica zbiralna že l. 1929. Takrat je stavila k posameznim tarifnim postavkam izpreminjvalne predloge in jih izčrpno utemeljila. Izza tega časa so se taksni predpisi delno izpremenili in dopolnili, posebno so se l. 1934 poostrele nekatere takse, ki se tičejo trgovskega poslovanja. Pa tudi pridobitne prilike so se izza tega časa bistveno izpremenile, ali bolje rečeno v taki meri poslabšale, da je nujno potrebna razbremenitev gospodarstva glede taks.

Najboljši dokaz za aktualnost tega vprašanja je v tem, da **donos državnih taks pada**. V preteklem proračunskem letu so dale takse samo 977 milijonov dinarjev in zastale za približno 12%, t. j. za 127 milijonov dinarjev za proračunom. Kljub poostritvi v l. 1934 so torej dale komaj 70 milijonov dinarjev več nego v proračunskem letu 1930/1931, ko so bile gospodarske prilike neprimerno ugodnejše. Po značaju taks je njihov uspeh v pretežni meri odvisen od gospodarske konjunktore. Ako je znašal donos v letih dobre konjunktore manj nego sedaj, to jasno dokazuje, da so takse za sedanje razmere **preobčutne** in da jih je treba primerno znižati, da zgubijo prohibitiiven značaj in se zaustavi nadaljnje padanje njihovega donosa.

Po naših informacijah finančno ministrstvo samo uvideva potrebo revizije in se v zadnjem času z njo intenzivno bavi. Zbornica je zato smatrala za umestno, da v tem trenutku še enkrat opozori finančno upravo na nekatere takse, ki občutno obremenjujejo naše gospodarstvo in jim posebno v dobi gospodarske depresije dajejo mnogo upravičenega povoda za pritožbe. Poleg lastnih opažanj, nam je pismena anketa, ki jo je zbornica priredila po združenjih, dala obilo gradiva, kako bi se morale nekatere trdote pri reviziji omiliti. Predvsem je treba onemogočiti **hipertrofno in kumulacijo taks** ter izločiti iz taksnega zakona vse, kar ima značaj periodičnih fiksnih dajatev. Vse to treba uvrstiti med prave posredne davščine. Konkretno mislimo pri tem na:

1. **dajatve, katere pobirajo samoupravna telesa** kot doklade na drž. takse ali kot samostojne davščine na predmete, ki poleg državnih taksam. V zadnjem času se le prepogosto dogaja, da pobirajo samoupravna telesa na državne takse doklade, kakor n. pr. za prenos nepremičnin, za katerega je poleg 4% državne takse plačati še v Dravski banovini 2% banovinsko takso, in n. pr. v Ljubljani še posebej 1% občinsko takso. S temi samoupravnimi taksami se dajatev skoraj podvoji in doseže izmera, ki znatno podraži in občutno ovira promet nepremičnin.

Poleg tega pa **povišujejo samoupravna telesa breme državnih taks** tudi s postranskimi samoupravnimi taksami v taki meri, da dobiva vsa dajatev naravnost represiven značaj, n. pr. pri občinskih taksah na vozila, na zabave itd.

Zato zahtevajo zaslusana združenja, da se pobiranje dokladov na državne takse ali pobiranje samostojnih samoupravnih taks, ki obremenjujejo iste predmete kakor državne takse, ukine in prepoved takih vzporednih samoupravnih taks uzakoni.

2. **Nadaljnje pritožbe** gredo za tem, da so proti onim taksam, ki po svojem bistvu ne spadajo v taksni zakon, ker so dejansko neposredni davki. Med te takse spadajo takse na vozila, takse na zabave, točilne takse, takse na inzerate in druge periodične takse. Gospodarstvo uvideva, da bi se država v sedanjem položaju težko mogla odpovedati dohodkom iz teh dajatev, smatra pa za potrebno, da se te dajatve izločijo iz taksnega zakona in da se uredi kot pravi neposredni davki s posebnimi zakoni ter ob tej priliki prilagode izpremenjenim razmeram.

V splošnem se morejo želje in potrebe gospodarstva, kolikor smo jih ugotovili z zaslusanjem interesentov, določiti po teh načelih:

1. **Revizija naj zniža izmero**, kjer sta praksa in dohodek pokazala škodljive posledice in nemogućnost, da se stranke poslužujejo dotične naprave ali prometa zbog previsoke takse.

V to svrhu je treba ne samo znižati državne takse, marveč jih tudi zaščititi proti postranskim taksam samouprav.

2. **Revizija naj v administrativnem in tehničnem oziru izkuša napraviti čisto situacijo:**

- a) da bo določba nedvoumna,
- b) da bo pobiranje enostavno,
- c) da bo čisti donos države čim večji in
- č) da odpadejo šikanozne kontrole.

K posameznim določbam taksnega zakona stavijo združenja naslednje predloge:

1. **Dedne pristojbine**, ki se na našem področju še vedno pobirajo po cesarski naredbi z dne 15. septembra 1915 drž. zak. št. 278, so **previsoke**. Čista vrednost dedščine, ki je še takse prosta, naj bi se zvišala na 5000 Din, taksa sama pa znižala pri direktni sorodstveni liniji na 1% in stranski sorodstveni liniji na 3%, pri vseh ostalih pa na 8%. Pri vrednosti od Din 5000—25.000 na 15%, na 4%, odnosno na 10%, pri vrednosti do Din 50.000 na 2%, 6% odnosno 12%, pri vrednosti do Din 250.000 na 25%, 8% odnosno 14%, pri vrednosti do Din 500.000 na 3%, 10% odnosno 18%, pri vrednosti nad 500.000 Din pa na 35%, 12% odnosno 20%.

2. **Zamudne obresti**, ki znašajo po taksnem zakonu 8%, naj se izenačijo z zamudnimi obrestmi za neposredne davke, ki znašajo le 6%.

3. Za praktično življenje so **pogoji za zamenjavo kolkov preostri**, ker otežujejo zamenjo že nalepljenih kolkov s tem, da večje povračilo na 90 dnevni rok. Po splošnem načelu se mora na papir, na katerem se sestavi taksi zavezana listina, nalepiti kolke predno se listina začne pisati in predno se vloži vloga pri pristojnem oblastvu. V praksi se čisto dogaja, da se prekine sestava listin in da se na novo sestavi z drugačno vsebino ali pa se že sestavljena vloga ne predloži oblastvu. Praviloma je v takih primerih težko dokazati, da se je povračilo zahtevalo v določenem roku. Da se v takih primerih prepreči oškodovanje strank, naj se dovoli zamenjati tudi že prilepljene kolke, dokler je dotična vrsta še v obtoku.

4. Po načelih moderne davčne zakonodaje se dele kazenski prestopki v prikradajo ali utajitev v pravem pomenu besede, v prestopke davčno kontrolnih odredb, ki imajo namen preprečiti možnost prikradajanja in nerednosti. V regresivni izmeri teh deliktov se nalagajo tudi kazni, pri katerih se ne upošteva, ali je hotela stranka vedoma prikradati državo za takso, ali pa je napravila prestopke iz nevednosti, zanikrnosti ali nepazljivosti. Naš taksni zakon ne dela bistvene razlike v teži posameznih deliktov, ampak nalaga tudi za navadne nerednosti ali nenamerne opustitve takoj brez razlike kazni, ki presega večkratni mnogokratnik redne takse.

Zato prebivalstvo tem bolj občuti, če se kazni po zakonu o taksah ne smejo zniževati in tudi ne milostno odpustiti. Dokler se kazensko postopanje in izmera kazni ne preuredi, je to **določilo vprav krivično**, ker odvzema oblastvom možnost za upoštevanje raznih olajševalnih okolnosti, dasi večkrat sama smatrajo, da je kazen preostra. Zaslusana združenja predlagajo zato, da se člen 46. zakona o taksah v toliko ublaži, da bo finančnim oblastvom dana možnost naloženo kazni kriverno znižati, posebno v primerih, ki se ne morejo smatrati za prikradajo ali utajo.

Navedli smo samo one takse, na katere polagajo naši gospodarji posebno važnost, da se preuredi in ob tej priliki prilagode njihovim potrebam in željam. Glede ostalih taks vztrajam na predlogih, katere smo postavili že leta 1929.

Ob tej priliki naj posebno podčrtamo in naglasimo eno željo. Dobro se zavedamo, da se v naših fiskalnih zakonih polaga naravno predvsem važnost na fiskalno plat, kljub temu se pa ne smejo izgubiti iz vida ozir, ki jih diktira praktično življenje, ker je od tega odvisno, ali in kakšen učinek bo imelo pobiranje v praksi. Zakonodajalec, ki ima pred očmi potrebe države in želi, da ustvarja s taksami čim večje dohodke, ne bo dosegel svojega cilja,

ako ne posveča zadosti pozornosti vprašanju, kako določiti mejo zmagljivosti bremenja, pa tudi prireditvi takse v administrativnem oziru, da bo ta čim bolj enostavna in enotna. Vzemimo primer iz našega vsakdanjega življenja, n. pr. računsko takso. Zakonodajalec je bil mnenja, da taksa na račune lahko prenese primerno povišanje in je v ta namen odredil poleg poviška takse tudi obvezno izdajanje računov. S tem je povzročil praktičnemu poslovanju velike težave, ki meje že na nadelžnost, posebno, če upoštevamo še kontrolne predpise, ki jih je smatral za umestne. Prizadevanje gospodarstva za reformo te takse in marsikatero druge enake dajatve ni bilo in tudi sedaj ni naperjeno toliko proti povišku, ki ga država potrebuje, kakor predvsem proti načinu, kako se ta povišek pobira. Ako bi se v tem in enakih primerih zakonodajalec postavil na praktično stališče ter iskal pokritja za višje potrebe države pri kakšni drugi davčni vrsti, ki je istotako splošna, kjer bi način pobiranja ne povzročal interesentom tolike nadleže, državnim organom pa toliko dela in truda pri kontroli, bi marsikatera pritožba izostala. Pri nas imamo že toliko davčnih vrst in fiskalnih dajatev, da je že muka za praktičnega gospodarja, ko mora v borbi za vsakdanji kruh zasledovati vse številne predpise, da jih more prav izvajati. Pri sedanjih hipertrofijah raznih dajatev ni čuda, da se v praksi večsah kaj prezre, opusti ali drugače napravi, kakor vevajajo predpisi. Taksi prestopki se ne dogajajo vedoma in namenoma, marveč največkrat iz enostavnega razloga, ker je človeško nemogoče, da bi ljudje poznali vse te predpise.

Zato bi želeli in nujno priporočali, da se **davčni in taksni predpisi začno poenostavljati** v tej smeri, da bi se dajatve čim bolj združile in praktično poenostavile, da bi bilo izvajanje za prizadete tem lažje.

† Ljudmila Smrkoljeva

V petek dopoldne je nenadoma prenehala biti plemenito srce gospe Ljudmile Smrkoljeve, roj. Katalan, soproge veletrgovca in enega najodličnejših organizatorjev slovenskega trgovstva, g. Albina Smrkoljca.

Pokojnica je izhajala iz narodne tržaške rodbine ter se je že v zgodnjih letih udeleževala v naših narodnih društvih, kjer je s svojim lepim glasom pripomogla marsikateri prireditvi do lepšega uspeha. S svojim soprogom je bila takrat v prvih vrstah onih, ki so ustvarjali slovenski Trst.

Pokojnica pa je bila tudi vzorna mati, ki je vzgojila svoje štiri otroke tako, da so ji v čast. Vedno odprto roko pa je imela tudi za reveže ter je sploh rada vedno pomagala, kjer je bila pomoč potrebna. Ljubeznivo in dobro gospo bodo zato vsi ohranili v najlepšem spominu.

Težko prizadetemu soprogu in zasluženemu delavcu v vseh naših stanovskih in kulturnih organizacijah, g. Albinu Smrkolju pa naše iskreno in globoko sožalje.

K zadnjemu počitku bomo spremili pokojnico v nedeljo ob 4. popoldne od doma žalosti, Mišičeva cesta 2.

Mednarodni borzni indeks

V preteklem tednu so z izjemo milanske vse druge velike borze zaznamovale dvig tečajev, kakor je razvidno iz naslednje tabele:

Leta 1927. = 100%	2. XI.	9. XI.	16. XI.
London	74,7	75,3	76,8
Pariz	49,4	49,6	50,6
New York	82,6	83,9	86,6
Praga	67,3	69,0	69,1
Dunaj	39,7	40,3	40,5
Milan	90,4	91,8	91,8
Curich	36,1	36,7	37,3
Bruselj	32,8	33,4	34,1
Amsterdam	37,3	37,6	38,3
Stockholm	16,2	16,3	16,4

Na podlagi teh tečajev izračunani mednarodni borzni indeks se je v preteklem tednu dvignil od 51,9 na 52,4%.

Politične vesti

Grška vlada je baje predložila novemu grškemu kralju ukaz o splošni amnestiji, ki bi veljala tudi za udeležence zadnje venizelistične zarote. Pomiloščen bi bil tudi Venizelos. Grški kralj Jurij se je v Rimu sestal z italijanskim kraljem in z Mussolinijem.

Socialno demokratski madjarski poslanec Schulz je objavil v »Právo Lidú« izjavo, v kateri opozarja, da znaten del Madjarov na Češkoslovaškem odobrava politiko dr. Beneša in da se v tem pogledu madjarski aktivisti ne strinjajo z madjarskimi kršč. socialci in nacionalisti.

Notranje politična situacija je v Franciji vedno težja zaradi ostrega boja med levicariji in desničarji. Levicariji odločno zahtevajo razpust nekaterih desničarskih organizacij, ki da so fašistične. Ker Laval te zahteve ne more sprejeti, če noče, da bi prišla njegova vlada z izgubo desničarskih glasov v manjšino, je sklical francoski parlament že za 28. november, da izsili razčiščenje položaja. Ni seveda izključeno, da bo ostal v parlamentu v manjšini.

Nemška vojska bo v kratkem štela 800 tisoč mož, dočim šteje francoska vojska samo okoli 650.000 mož, kakor je navedel v svojem poročilu o proračunu vojnega ministra francoski poslanec Archimbaud.

Italijanska diplomacija se sedaj zlasti trudi, da ne bi mogla pridobiti Vel. Britanije tudi Združenih držav Sev. Amerike in Francije za prepoved izvoza premoga in petroleja v Italijo. Množe se glasovi, da se bodo takoj začela med Italijo in Vel. Britanijo pogajanja za likvidacijo italijansko-etioipskega spora, kakor hitro bi italijanska vojska zasedla obmejna ozemlja.

Nekateri italijanski škofje so pozvali svoje duhovnike, da izroče vso cerkveno zlatnino in srebrnino, brez ozira na umetniško in zgodovinsko vrednost predmetov, italijanski vladi za kritje stroškov vojne v Etiopiji.

Egiptska vlada je odklonila zahtevo ital. poslanika, da izroči italijanske dezertirje, ki so v Sueškem prekopu poskakali z ladij in preplavali na egiptsko obrežje.

Etiopska vlada je odgovorila na italijansko noto ter zaprosila Zvezo narodov, da pošlje njen odgovor vsem svojim članicam. Etiopski odgovor najprej ugotavlja, da je Etiopija dosedaj spoznala italijansko kulturo samo v tem, da se z letali napada miroljubno in neoboroženo prebivalstvo Etiopije, da se ubijajo žene in otroci in rušijo nezaščiteni mesta. Poleg tega podkupuje Italija posamezne etiopske poveljnike in jih skuša s podkupovanjem pripraviti do narodnega izdajstva. S ponosom pa lahko etiopska vlada ugotovi, da je mogla Italija podkupiti samo enega poveljnika. Še bolj žalosten znak italijanske kulture pa je, če silijo etiopsko prebivalstvo v boj proti lastnim krvnim bratom. Končno nola ostro protestira proti italijanskim vestem, da je prebivalstvo v zasedenih krajih prešlo na italijansko stran. Civilno prebivalstvo se je moralo začasno pokoriti zavojevalcem, ni pa izdalo Etiopije. Kar se pa suženjstva tiče, ni mogoče na mah odpraviti stoletja stare institucije in tako tudi Italija v svojih kolonijah še do danes ni odpravila suženjstva.

Etiopski četniki so po noči napadli oddelke italijanske konjenice in pehote v bližini Hausiene, ki leži 50 km severno od Makale, ter jih najprej presenetili z ognjem iz strojnice, nato pa jih napadli s hladnim orožjem ter skoraj vse pobili. V boju je padel tudi poveljnik italijanskega oddelka kapitan Rinaldini.

Drug oddelek Etiopcev pa je napadel italijansko avtokolono na somalijski fronti, pobil vso spremno posadko 150 mož in zaplenil 53 polno natovorjenih tovornih avtomobilov. Tudi čete generala Grazianija so doživele težek poraz. Vest Italijanov, da so italijanska letala z bombami in strojnimi pokosila 6000 Etiopcev, etiopska vlada odločno demantira ter pravi, da je bilo pri tem napadu ubitih samo 30 Etiopcev, 50 pa ranjenih.

Tirolci so internirani v pristanišču Mogadiseio, ker jim Italijani ne zaupajo. Tirolci, ki so vajeni gorskega zraka, silno trpe zaradi podnebnja v Somaliji, zlasti pa zaradi pomanjkanja vode, ker je za nje tam mošnja voda neužitna. Bati se je, da bo večina njih podlegla boleznim.

Avstrijski državni dolgovi so narasli od 2.380 milijonov šilingov v l. 1930. na 3698 milijonov šilingov v l. 1935. Dolgovi so tako zelo narasli tudi zaradi znanih krvavih dogodkov v Avstriji ter zaradi oboroževanja, ki si ga dovoljuje Avstrija v nasprotju z določili mirovne pogodbe.

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po znižani ceni Din 12.— za komad

tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 23

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah —
Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih
deklaracij, tovornih listov itd. — Reklama-
cije — Inkaso — Vse tovrstne informacije
brezplačno.

Denarstvo

Odlog plačil je bil dovoljen:

Hranilnici in posojilnici na Blokah za
6 let. Obrestna mera za stare vloge 2 %
od 20. maja 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Cerkljah pri
Kranju za 6 let. Obrestna mera za stare
vloge 2 % od 10. avgusta 1934 dalje.

Posojilnici v Dobropoljah za 6 let. Ob-
restna mera za stare vloge po 2 % od
18. maja 1934 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Gorenji vasi
za 3 leta. Obrestna mera za stare vloge po
2 % od 26. septembra 1934 dalje.

Okrajni posojilnici v Ljutomeru za 6 let.
Obrestna mera za stare vloge po 2 % od
18. junija 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Osilnici za
6 let. Obrestna mera za stare vloge po 2 %
od 18. maja 1934 dalje.

Hranilnici in posojilnici pri Sv. Štefanu
pri Šmarju za 3 leta od 18. oktobra 1935
dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 %
od 10. novembra 1934 dalje.

Hranilnici in posojilnici v St. Lambertu
za 5 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna
mera za stare vloge po 2 % od 20. avgusta
1934 dalje.

Okrajni hranilnici in posojilnici v Školji
Loki za 3 leta. Obrestna mera za stare
vloge po 2 in pol odstotka od 15. februarja
1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Vurbergu
(Grajeno), r. z. z. n. z. za 5 let od 24. ok-
tobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare
vloge po 2 % od 24. julija 1934 dalje.

Poslovanje vojvodinskih denarnih zavodov

Združenje bančnih in zavarovalnih pod-
jetij je izdalo statistiko o delovanju 150
vojvodinskih denarnih zavodov.

Po tej statistiki so znašale hranilne vlo-
ge vseh teh zavodov l. 1919 75,9 milijonov
Din, narasle l. 1925 na 647,6, naslednje leto
na 945,5 in dosegle l. 1930 s 1424,1 mili-
jona Din svoj višek. Nato so stalno padale
in znašale l. 1934 samo še 745,3 milijona
Din, kolikor so imele denarni zavodi vlog
že pred 9 leti.

Obresti so izplačali denarni zavodi v l.
1919—1934 skupno 808 milijonov Din, naj-
več l. 1930, ko so izplačali 105,3 milijona,
nakar so začela izplačala silno padati in
padla v l. 1934 n. 27,7 milijona Din.

Davkov pa so plačali v vseh teh letih
denarni zavodi skupno 164,6 milijona Din,
in sicer 109,6 milijona državnih in 55 mi-
lijonov Din samoupravnih davkov.

*

Narodna banka izjavlja, da ne bo izdala
bankovcev po 50 Din, temveč samo ban-
kovce po 500 Din.

Za komisarja Mestne hranilnice v Ljub-
ljani je imenovan dr. Vrtačnik, bivši pred-
sednik upravnega sodišča v Celju, za ko-
misarja Zadrugne gospodarske banke pa
odvetnik dr. Česnik.

Kmetijski minister je potrdil odplačilni
načrt, ki so ga sestavile slovenske zadrug-
ne zveze in ki je veljal do objave sedanje
uredbe o zaščiti kmeta. Načrt bo objavljen
v »Službenem listu kralj. banske uprave
Dravske banovine« in bo potem zopet po-
stal obvezen.

Lira ne notira več na pariški borzi, ker
ni nobene jasnosti o italijanskih deviznih
predpisih in ker nihče ne ve, kako bi bilo
mogoče izvesti nakazila v lirah.

Na vseh velikih zapadnih borzah vlada
že nekaj časa hausse. Ljudje kupujejo zo-
pet vrednostne papirje in v New Yorku so
se začeli zopet kupovati papirji, katerih te-
čaji so bili tako nizki, da so se beležili le
še zaradi lepšega. Mnogi so svoje dobičke
že naložili v trajne vrednote, v zadnjem ča-
su pa se je začela opaziti tudi špekulacija
širokih slojev z borznimi papirji. Tudi iz
Pariza, Londona, Amsterdama in Bruslja
poročajo o dvigu tečajev na borzah in na
efektnem trgu ni niti napetost zaradi voj-
ne v Etiopiji pokvarila dobrega razpolo-
ženja.

Francoska banka je povišala obrestno
mero zaradi neprestanega odtoka zlata od
4 na 5 %.

Italijansko-angleške zavarovalnice bodo
morale v bodoče vplačevati svoja plačila
v angleški prisilni kliring, ki se bo upo-
rabljalo predvsem v plačilo terjatev angle-
ških upnikov v Italiji. Vse angleške ter-
jatve proti Italiji so dosegle že skoraj 2
milijona funtov.

Čsl. Narodna banka z dne 15. novembra
izkazuje (vse v milijonih Kč): zlato podlo-
go z 2,691 neizpremenjeno, znižanje valut

in deviz za 8,1 na 96,1, povišanje gotovine
za 3,5 na 224, znižanje lombardnih poso-
jil za 150 na 448, meničnih za 1,2 na 857,2,
znižanje obtoka bankovcev za 165,8 na
5615. Kritje se je dvignilo od 42,4 na 43,5
odstotka.

Zlate podloge Združenih držav Severne
Amerike so se od leta 1933. povečale za
5,5 milijarde dolarjev ter so se v dveh
letih podvojile.

Po japonski statistiki ima od 98 milijo-
nov Japoncev 43 milijonov hranilne knji-
žice.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki :

1183 — Bremen: ponuja se zastopnik za
okovje in zaklopnice.

Deželni pridelki:

1184 — Oslo: hmelj, ječmen;

1185 — Hamburg: paradižnikove kon-
zerve;

1186 — Uh. Brod (Češkoslovaška): se-
me belega in črnega česna ter kumaric;

1187 — Praga: pelin;

1188 — Casablanca (Maroko): ponuja se
zastopnik za paradižnikove konzerve in za
suho povrtnino;

1189 — Brno: seme »morus alba« nove
žetve.

Proizvodi sadjarstva:

1190 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik
za malinov sok, sok od višenj in za suhe
višnje;

1191 — Hamburg: pekmez iz čespeji.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in
ribarstva:

1192 — Solun: svinjske ščetine in konj-
ska žima (za krtače);

1193 — Praga: sirove kože divjačine za
krzna;

1194 — Haag: »Dafnis« (posušene bol-
he) za ribjo hrano;

1195 — Pariz: živa divjačina (zajci, fa-
zani, jerebice);

1196 — Newyork: svinjske kože;

1197 — Casablanca: ponuja se zastop-
nik za gnjat v konzervah;

1198 — Chicago: ponuja se zastopnik za
sardelne obroče v olju;

1199 — Aleksandrija: ponuja se zastop-
nik za lakasto kožo;

1200 — Budapešta: fina svinjska koža;
1201 — New York City: ponuja se za-
stopnik za kačkavalj in druge vrste sira.

Industrijski predmeti:

1202 — Berlin: mizarski klej;

1203 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik
za steklenice;

1204 — Amsterdam: ponuja se zastop-
nik za olja, mast, proizvode iz voska, kemi-
kalije in farmacevtske izdelke;

1205 — Kopenhagen: material za pol-
njenje in oblaganje pohištva. Več v opom-
bi;

1206 — Aleksandrija: ponuja se za-
stopnik za razno tekstilno blago kakor:
tkanine za pohištvo, preproge, pokrivala
za postelje in mize, nadalje za kuhinjsko
posodo iz porcelana in aluminija ter za
stekleno blago ter steklo.

Opomba: Danska tvrdka pod številko
1205 želi vstopiti v zvezo z onimi našimi
tvrdkami, ki bi ji mogle dobavljati najraz-
ličnejši material, ki ga potrebuje tapetnik
za polnjenje. Tvrdka potrebuje tega mate-
riala do 400 ton na leto.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od nave-
denih ponudb ali povpraševanj, naj se obr-
nejo na Zavod za pospeševanje zunanje
trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri
tem navedejo: 1. številko, pod katero je
blago navedeno, 2. točno označbo vrste bla-
ga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne
uzance, 4. količino razpoložljivega blaga,
5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče
države, kamor naj pride blago, 6. plačilne
pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih
tvrdk Zavod ne jamči.

† Ivanka Urbas

Po dolgi in težki bolezni je umrla v čet-
rtrek v Ljubljani gospa Ivanka Urbas, so-
proga mestnega svetnika, posestnika in
znanega izdelovalca kranjskih klobas Mi-
roslava Urbasa. Pokojnica je bila dobra
mati, ki je vse svoje štiri otroke vzgojila
v narodnem duhu. Tudi v narodnih dru-
štvih je sodelovala ter zlasti podpirala So-
kola I. Bila pa je tudi spoštovana kot de-
lavna in skrbna žena, ki se je vsa posve-
tila sreči svoje rodbine. Bodi ji ohranjen
časten spomin! Njeni rodbini, zlasti pa nje-
nemu uglednemu soprogu naše iskreno so-
žalje.

Zunanja trgovina

Zastopniki madjarskih trgovskih družb
so začeli v Rumuniji na debelo nakupovati
koruzo. Rumunske oblasti domnevajo, da
je ta koruza namenjena za Italijo. Obla-
sti zato najbrže izvoza te koruze ne bodo
dopustile.

Poljska avtomobilska proizvodnja je pri-
šla zaradi sankcij v težko zagato, ker se
izdelujejo na Poljskem avtomobili na pod-
lagi licenc milanske družbe Italo-Fiat ter
dobiva poljska avtomobilska tvornica de-
lakele dele za avtomobile iz Italije. Poljska
vlada bo zato v Zenevi zahtevala, da se
dovoli poljski avtomobilski industriji po-
trebni uvoz avtomobilskih delov iz Italije.

Država Peru je preklicala svoja naročila
jadralnega platna v Italiji ter naročila od-
dala poljskim tekstilnim tvornicam.

Trgovinska zbornica v Džibuti je po-
slala francoski vladi spomenico, v kateri
opozarja na nevarnost, ki bi nastala za go-
spodarski razvoj francoske kolonije, če bi
dobila Etiopija izhod na morje skozi an-
gleško Somalijo. Zbornica zato predlaga,
da proglasi Francija Džibuti kot svobodno
pristanišče.

Češkoslovaške v Italiji zamrznjene ter-
jatve so dosegle višino 21,5 milijona lir.

Izšla je uredba o izplačilu češkoslova-
ških terjatev proti bivši dunajski poštni
hranilnici. Stare krone se bodo zamenjale
po relaciji 100 starih kron = 41 Kč.

Prvič aktivna plačilna bilanca v Rusiji

Sovjetska Rusija bo dosegla letos prvič
poleg aktivne trgovinske tudi aktivno pla-
čilno bilanco. Tudi dolgovi Nemčiji bodo
kmalu plačani. Preje je bila Nemčija glav-
ni upnik Rusiji in dolgov Rusije so do-
segli velikansko vsoto 2 in pol milijard
mark. Po zadnjem odplačilu v višini 140
milijonov mark pa bo Rusija koncem leta
1935 dolžna Nemčiji le še 40 milijonov
mark.

BLASNIKOVA »VELIKA PRATIKA«
ZA LETO 1936 je izšla in se dobiva pri
založniku, tiskarni J. BLASNIKA NA-
SLED, LJUBLJANA, BREG 10 IN V
VSEH VEČJIH TRGOVINAH. Ta naš
najstarejši slovenski ljudski koledar je
res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče
imeti leto za letom vsaka slovenska
družina. Letos mu je dodana še več-
barvna reprodukcija lepe slike »Poklon
Modrih«.

Dobave-licitacije

Prodaja lesa bo na licitaciji dne 29. no-
vembra pri Direkciji šum v Ljubljani. (Po-
goji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI
v Ljubljani.)

Naš pravi domači izdelek

Doma in po svetu

Finančno ekonomski odbor ministrov je
sklenil, da bo predlagal ministrskemu svet-
tu odkup vicinalnih železnic v Sloveniji.
Upamo, da bo vlada ta predlog usvojila.

Notranji minister je podpisal uredbo, s
katero se ustanovi na Gorenjskem samo-
stojna občina Begunje, kateri se priključi
še vas Zapuže, ki je doslej spadala v ob-
čino Mošnje.

Znižanje zemljarine, kakor je bilo dovo-
ljeno po uredbi z dne 9. februarja, bo ve-
ljalo tudi za novo proračunsko leto.

V prvi draginski razred bodo uvrščena
nekatera primorska mesta, med njimi Split
in Sušak. Sarajevo pa ostane v I. draginjs-
kem razredu, kakor je izjavil minister
dr. Kaludjerčič.

V premogovniku Stanovsko pri Poljčanah
so začeli stavkati rudarji. Stavka 116 ru-
darjev, ki zahtevajo, da se »zopet« sprej-
mejo na delo vsi odpušteni delavci in da
se mezde izplačujejo v redu. Lastnik pre-
mogovnika je dr. Klučenko.

Proces v Aix en Provenconu je odgo-
den do januarskega porotnega zasedanja, ker
da se mora novi zagovornik za proces pri-
praviti. Jugoslovanska javnost te odgoditve
pač ne more razumeti, tem manj, ker je
tudi polno drugih znakov, da se noče z
vso jasnostjo razkriti ozadje marsejskega
zločina. Moramo že odkrito izjaviti, da je
z vsem tem postavljeno naše prijateljstvo
s Francijo pred zelo težko preizkušnjo.

Prejšnji zagovornik marsejskih atenta-
torjev Desbons, ki ga je moralo sodišče za-
radi njegovega nepristojnega ponajanja
pred sodiščem ertati iz seznama odvetni-
kov, je bil silno dobro zapisan na Madjar-
skem in tudi v nekaterih krogih Bolgar-
ske. Bil je tudi večkratni gost dr. Pavelića.
To dovolj pojasnjuje, zakaj je Desbons
tako nastopal pred sodiščem in zakaj je
skušal dati marsejskemu procesu tudi po-
litično ozadje.

Marsejski list »Petit Marseillais« silno
ogorčeno piše o obnašanju zagovornika
Desbonsa in atentatorjev, ki stavekajo in
ki nočejo odgovarjati sodnikom. List pred-
laga, da se izroče vsi obtoženci jugoslovan-
skim sodiščem, ker s svojo stavko odre-
kajo francoskemu sodišču pravico, da bi
jih sodilo.

20 novih kardinalov je bilo imenovanih
na tajnem konzistoriju, med njimi je 14
Italijanov in so italijanski kardinali zopet
v večini. Med novimi kardinali je tudi pra-
ški nadškof, patriarh Antiohijske, dva Fran-
coza, en Argentinec in en Spanec. Mesto
angleškega kardinala še ni bilo zasedeno.
Nade, da bo imenovan tudi jugoslovanski
kardinal, so se izjalovile.

Za sovjetske maršale so bili imenovani:
komisar Vorošilov, njegov namestnik Tu-
hačevski, šef. gen. štaba Jegorov, znani
konjeniški general Budjeni in poveljnik
sovjetske vojske na Daljnem Vzhodu Blü-
cher.

Admiral Jellicoe, ki je poveljeval anglo-
škemu brodomu v veliki pomorski bitki
pri Skageraku, je umrl v starosti 75 let.
Hčerka Kemal paše je padla v Franciji
iz vlaka in obležala mrtva.

Že v 24 urah

barva, pisana in ke-
mično snati oblike,
klobuke, trd. škrob
in svetlozila srajca, ovratnike in manšete.
Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Abesinska številka »Trgovskega tovariša«

Zadnja dvojna številka »Trgovskega tovariša« je skoraj vsa posvečena Etiopiji. Na zanimiv in napet način pripoveduje dr. Šarabon o Etiopiji, njeni oblikovitosti in površini, njenem prebivalstvu in zgodovini ter o narodnih šegah Etiopcev. Podaja tudi izčrpane podatke o gospodarstvu Etiopije, o mednarodnih pogodbah, ki jih je sklenila Etiopija ter tudi o pogodbah, ki so jih sklenile velesile na račun Etiopije. Tudi o denarju, železnici, krščanstvu ter vojnih sposobnostih Etiopcev poroča dr. Šarabon, in sicer na tako živahen način, da se bere vse kot lepa povest. Prepričani smo zato, da je urednik »Trg. tovariša« ustregel vsem naročnikom in bralcem z objavo dr. Šarabonove študije o Etiopiji v največji meri. S posebnim veseljem pa so bralci pozdravili barvano zemljepisno karto o Etiopiji, ki je priložena etiopski številki »Trg. tovariša«. — Poleg tega objavlja »Trgovski tovariš« še članek gosp. Viljema Nemenza v pivu in pivovarnah ter poročilo g. D. P. o našem gospodarstvu v avgustu in septembru. S statistiko konkurzov in prisilnih poravnjav ter poročilom o I. redni odborovi seji Trgovskega društva »Merkur« se zaključuje številka.

Uredniku Josipu Kavčiču k etiopski številki »Trg. vskega tovariša« iskreno čestitim, vsem našim bralcem pa toplo priporočamo, da se naroče na »Trgovskega tovariša«, našo edino gospodarsko revijo. Naročnina je tako nizka (36 dinarjev za vse leto), da jo zmore vsak. Zato naj ne bo trgovca, ki ne bi bil naročen na »Trgovskega tovariša«.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 23. novembra objavlja: Navodila po uredbi

o zaposlovanju tujih državljanov — Odločbo o atestih za izvoz semenja lucerne in rdeče detelje — Odločbo o izvozu semenja lucerne in rdeče detelje — Razne razglase sodišč (med njimi 32 dražbenih oklicev) in uradov ter razne druge objave.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 24. novembra. 7.30: Kmetijska ura: Kmet in država (g. Krošelj Josip). — 8.00: Čas, poročila. — 8.15: Telo vadba (g. Ciril Soukal). — 8.45: Plošče. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 9.45: Versko predavanje (g. p. dr. Roman Tominec). — 10.00: Radijski orkester. — 11.00: Vokalni koncert g. Marjana Rusa, člana zagrebske opere. — 11.40: Mladinska ura. — 12.00: Čas, obvestila. — 12.20: Plošče. — 15.00: Valčki in polke (plošče), vmes saksofon solo (g. Zihnerl Miloš), pri klavirju: g. prof. Marjan Lipovšek. — 16.00: Gospodinska ura: O krompirju (ga. Vida Lapajne). — 16.15: Harmonika (plošče). — 16.30: Iz razvoja slovenske drame: II. ura. — 19.30: Narodni in kulturni pomen slovenskih gor (Božidar Borko). — 20.00: Čas, poročila. — 20.15: Ura Hladnikovih pesmi (pevsko društvo »Slavec«). — 21.00: Koncert radijskega orkestra. — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Radijski jazz.

Ponedeljek, dne 25. novembra. 12.00: Kozaki pojo (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: O boleznih v sreču, ožilju in krvi (dr. Bogomir Magajna). — 18.20: Poljski skladatelji (plošče). — 18.40: Ob 10letnici smrti Štefana Zeromskega in St. Vladislava Reymonta (g. prof. France Vodnik). — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 19.30:

Nacionalna ura. — 20.00: I. simfonični koncert radiofonske oddajne postaje. Dirigent g. Drago Šijanec. — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Prenos iz nebo-tičnika.

Torek, dne 26. novembra. 11.00: Šolska ura: Najvažnejši dogodki po svetu (g. prof. Franc Grafenauer). — 12.00: Plošče. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Pesmi dr. Danila Švara (g. Angel Jare); pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek. — 18.40: Kitajski Platon — Lao-tse (g. Franc Terseglav). — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Prenos iz Zagreba: opera.

Štev. 11721/II.

Nabava

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 11. decembra 1935 nabavo 4 kmd tropol. sklepal in 4 kmd ampermetrov. Pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 15. novembra 1935.

Štev. 11566/II.

Nabava

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 11. decembra 1935 nabavo 4 kmd trofaznih asinhroni motorjev 3 KW/meh. Natančnejši pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 19. novembra 1935.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno dobra in ljubljena žena, mama, sestra, teta in tašča, gospa

IVANKA URBAS

soproga izdelovalca kranjskih klobas, trgovca, posestnika in mestnega svetnika,

v četrtek, dne 21. t. m., previdena s tolažili svete vere, po dolgi, trpljenja polni bolezni za vedno preminila.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto, dne 23. t. m., ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Slomškova ulica št. 13, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se truplo položi k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

V LJUBLJANI, dne 21. novembra 1935.

MIROSLAV URBAS, soprog

JULIJA, por. KERN, MIROSLAVA, IRENA in MARJAN, otroci
KRISTINA ČAKS, sestra
in ostalo sorodstvo.

Naročajte »Trgovski list«?

Lepila

za knjigoveznice, tovarne kuvert, kartonaže in ostalo industrijo,

Lepila

za etiketiranje na papir, les, steklo, pločevino etc.

izdeluje v neprekosljivi kakovosti in dobavi po najnižjih cenah

„Savinja“ d. z o. z.
Tacen - St. Vid nad Ljubljano

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte vzorce!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah, ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Od 3 — 5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev

štejemo v svoj krog.

Vabimo vani vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravske banovine.**

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE

(prej Kranjska hranilnica)

LJUBLJANA

Umrli nam je naša najboljša soproga, skrbna mati, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Ljudmila Smrkolj, roj. Katalan

soproga veletrgovca

v petek, dne 22. t. m., po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere.

Na zadnji poti jo spremimo v nedeljo, dne 24. novembra 1935, ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Mišičeva cesta 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. novembra 1935.

Albin Smrkolj, soprog

Stojan, Tatjana, Samo, Borut, otroci

Josip in Barbara Katalan, starši

Slavica, Grozdana, Darinka, por. Tavčar, sestre in ostalo sorodstvo.